

LILLESAND VIND AS
Postboks 50
4064 STAVANGER

Vår dato: 28.06.2021
Vår ref.: 201501190-94
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Thomas Mo Willig
22959377/tmwi@nve.no

Vedtak – Avslag på søknad om konsesjonspliktige endringer i Lillesand vindkraftverk, endring av adkomstvei og utsatt frist for idriftsettelse

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til e-poster av 05.03.2021, 16.03.2021 og 28.04.2021 med søknader om to konsesjonspliktige endringer for Lillesand vindkraftverk i Lillesand kommune, Agder fylke. Lillesand Vind AS søker om endring av adkomstvei og utsatt frist for idriftsettelse av vindkraftverket fra 31.12.2021 til 31.12.2022.

1. Vedtak

NVE avslår Lillesand Vind AS sin søknad av 05.03.2021 om endring av adkomstvei for Lillesand vindkraftverk, jf. energiloven § 3-1.

NVE avslår Lillesand Vind AS sin søknad av 28.04.2021 om utsatt frist for idriftsettelse for Lillesand vindkraftverk fra 31.12.2021 til 31.12.2022, jf. energiloven § 3-1, jf. § 10-4 annet ledd.

2. Bakgrunn

NVE ga 25.09.2015 E18 Vindpark AS tillatelse til å bygge og drive Lillesand vindkraftverk med tilhørende nettilknytning (NVE ref. 201501190-31). Olje- og energidepartementet (OED) stadfestet vedtaket den 30.11.2016 med tilleggsvilkår om støy og sulfidholdige bergarter (NVE ref. 201501190-48). NVE utstedte ny anleggskonsesjon i henhold til OEDs vedtak den 30.11.2016.

Konsesjonær for Lillesand vindkraftverk er Lillesand Vind AS (LV). LV eies av ASKO Fornybar, som overtok konsesjonen i mai 2019, jf. tillatelse til eierskifte datert 21.08.2020. LV fikk innvilget en søknad om økt installert effekt fra 10 MW til 13,5 MW den 21.06.2018. Etter at klagefristen var utløpt, mottok NVE tre klager. NVE behandlet klagen som en begjæring om omgjøring i brev av 06.02.2020. NVE tok ikke begjæringen til følge, og vedtaket ble opprettholdt. NVEs konklusjon av 06.02.2020 ble påklaget til OED, som stadfestet det opprinnelige vedtaket av 21.06.2018.

Den 18.02.2020 innvilget NVE utsatt frist for idriftsettelse av Lillesand vindkraftverk fra 31.12.2020 til 31.12.2021. Søknaden ble innvilget med begrunnelse i avslutning av elsertifikatmarkedet den 31.12.2021 og administrativ praksis hos NVE.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVE godkjente MTA- og detaljplan for Lillesand vindkraftverk 09.11.2020, godkjenningen ble påklaget og er oversendt OED for endelig avgjørelse. Gjeldene anleggskonsesjon er fra 09.11.2020 (NVE. ref. 201501190-84). Samme dag ble det gitt konsesjon for bruk av Nordbøveien til turbintransport og ekspropriasjonstillatelse for utbedring av veien. Tillatelsene omfattet ikke godkjenning av byggearbeidene. Søknad om forhåndstiltredelse ble ikke innvilget.

3. Søknader

3.1. Endring av adkomstvei

Advokatkontoret Wikborg | Rein søkte på vegne av LV den 05.03.2021 om endring i gjeldende anleggskonsesjon for Lillesand vindkraftverk. Endringen består i at Nordbøveien søkes inkludert i anleggskonsesjonen for Lillesand vindkraftverk, slik at tillatelse for oppgradering av veien vil ha hjemmel i energiloven.

Søknaden begrunnes med at LV mener Lillesand kommune tidligere ønsket Nordbøveien som vindkraftverkets adkomstvei, men nå har snudd og avslått deres søknad om dispensasjon fra arealplan, og rammetillatelse for utbedring av veien.

I søknad av 05.03.2021 lå det ved to kart over Nordbøveien. Kartene viste hhv. veien før og etter de planlagte inngrepene. Etter en kvalitetssikring av søknaden ga NVE en tilbakemelding til LV i e-post av 15.03.2021. I e-posten ba NVE blant annet om en presisering av de omsøkte inngrepene, samt en vurdering av virkninger for naturmangfold og kulturminner m.m.

I e-post av 16.03.2021 besvarte LVs NVEs forespørsel med tilleggsinformasjon til søknaden. Vi vurderte den innsendte tilleggsinformasjonen som tilstrekkelig, og sendte søknad med tilleggsinformasjon på høring.

3.2. Utsatt frist for idriftsettelse

Advokatkontoret Wikborg | Rein søkte på vegne av LV den 28.04.2021 om utsatt frist for idriftsettelse av Lillesand vindkraftverk fra 31.12.2021 til 31.12.2022. LV skriver i søknaden at Lillesand kommune har iverksatt prosesser for å forsinke og stoppe prosjektet og at de er blitt forhindret i å fortsette igangsatte anleggsarbeider av årsaker som utelukkende er utenfor konsesjonærens kontroll.

De skriver at Lillesand kommune har gått fra å anbefale konsesjon, gitt dispensasjon fra kommunens arealplan til planområdet og bevilget 1,4 millioner til å oppgradere nødvendig adkomstvei til nå å være negative til utbyggingen og ha trukket tilbake dispensasjonen for planområdet.

LV viser til Prop. 1 S (2020-2021) og har streket under følgende setning: *«Også tidsnød som skyldes aksjoner eller andre tiltak som har til formål å hindre realisering av prosjektet innen fastsatt frist 31. desember 2021 regnes som slike forhold.»*. De skriver at dette gir adgang for å innvilge utsatt frist for idriftsettelse for Lillesand vindkraftverk. LV skriver at de har hatt som formål å realisere prosjektet innen fristen på 31.12.2021, og at arbeidet i planområdet ble påbegynt 27.01.2021, men ble stanset av bystyret i Lillesand 10.02.2021.

4. Høring

4.1. Endring av adkomstvei

NVE sendte søknad om konsesjonsendringer for Lillesand vindkraftverk på høring med tre ukers frist den 22.03.2021. Høringsbrevet (NVE ref. 201914122-113) ble sendt til Agder fylkeskommune, Daniel Sonne Schou, Den Norske Turistforening, Forum For Natur og Friluftsliv Agder, Grethe Rislå, Gunvor

Vegge, Jon Rislå, La Naturen Leve, Lillesand kommune, Mattilsynet region sør og vest, Miljødirektoratet, Motvind Norge, Natur og ungdom, Naturvernforbundet i Agder, NJFF Aust-Agder, Norges jeger- og fiskerforbund, Norges Miljøvernforbund, Norsk Ornitologisk Forening, Norsk ornitologisk forening - avd. Aust-Agder, Odd Sigurd Eigeland, Ole Arvid Heimdal, Ole Kristian Buene, Ragnar Østerhus, Renate Repstad, Statens vegvesen, Statsforvalteren i Agder, Trygve Løland, Willy Mo, Zero Emission Resource Organisation AS og Øystein Wennesland.

NVE ba i tillegg LV om å orientere berørte grunneiere, og eventuelt andre rettighetshavere, om høringen og fristen for å uttale seg til NVE. Kopi av underretningen med tilhørende adresseliste ble sendt til NVE.

4.2. Utsatt frist for idriftsettelse

NVE sendte søknad om konsesjonsendringer for Lillesand vindkraftverk på høring med tre ukers frist den 03.05.2021. Høringsbrevet (NVE ref. 201501190-90) ble sendt til Agder energi nett AS, Agder fylkeskommune, Daniel Sonne Schou, Forum for natur og friluftsliv Agder, Grethe Rislå, Gunvor Vegge, Jon Rislå, La naturen leve, Lillesand kommune, Motvind Norge, Motvind sørvest, Naturvernforbundet i Agder, Odd Sigurd Eigeland, Ole Arvid Heimdal, Ole Kristian Buene, Ragnar Østerhus, Statnett SF, Statsforvalteren i Agder, Trygve Løland, Willy Mo og Øystein Wennesland. Lillesand kommune fikk innvilget utsatt høringsfrist til 18.06.2021. Lillesand kommune oversendte sin høringsuttalelse 23.06.2021 der de skriver at de ved en inkurie ikke oversendte høringsuttalelsen innen fristen.

NVE ba i tillegg LV om å orientere berørte grunneiere, og eventuelt andre rettighetshavere, om høringen og fristen for å uttale seg til NVE. Kopi av underretningen med tilhørende adresseliste ble sendt til NVE.

5. Innkommende høringsinnspill

5.1. Mottatte høringsuttalelser – endring av adkomstvei

Ved høring av søknad om endret adkomstvei for Lillesand vindkraftverk mottok NVE i alt ti høringsuttalelser. Totalt ber ni av ti høringsuttalelser om at søknad om endring av adkomstvei avvises. Statsforvalteren i Agder anbefaler at oppgradering og endring av Nordbøveien vurderes gjennom en planprosess.

Under er høringsuttalelsene gjengitt tematisk. Fullstendige uttalelser er tilgjengelig via den elektroniske innsynsløsningen www.einnsyn.no.

Konsesjonær har fått oversendt samtlige høringsuttalelser. De har i epost av 21.06.2021 skrevet at de mener høringsuttalelsene ikke bringer noe til saken som foranlediger ytterligere kommentarer, og viser til beskrivelsene i søknaden, samt eventuelle tidligere kommentarer til andre deler av saken. I tillegg bemerker de at store deler av innspillene fortsatt synes å knytte seg til forhold som allerede er behandlet og endelig avgjort av OED.

5.1.1. Lokale vedtak

Flere av høringspartene, blant annet Lillesand kommune og Agder fylkeskommune, peker på at kommunen tidligere har fattet vedtak mot utbedring av Nordbøveien. De mener NVE må respektere lokalt selvstyre i saken, og følgelig avvise søknaden. La Naturen Leve og Norges Jeger- og Fiskerforbund anser det som en alvorlig inngripen i lokaldemokratiet dersom kommunens tidligere vedtak ikke respekteres. Motvind Norge mener LV blir ivaretatt gjennom klagerett på kommunale vedtak, og at innvilgelse av konsesjonsendringen vil være et maktovergrep overfor kommunal myndighet, allmenheten og berørte parter som ikke ble hørt i konsesjonsprosessen.

Statsforvalteren i Agder anbefaler at oppgradering av Nordbøveien vurderes gjennom en planprosess, og ikke gjennom endring av konsesjonsområdet. Dette begrunnes med at det er flere kryssende interesser, og påvirkningen på omgivelsene og konsekvensene som tiltaket vil kunne medføre.

Videre mener både kommunen og fylkeskommunen at de nasjonale eller regionale interessene for tiltaket ikke er betydelig nok for at statlig planleggingsmyndighet skal overta for den kommunale, og at det i så fall vil være en betydelig inngripen i lokalt selvstyre og arealforvaltning. De ber om at NVEs beslutning tas basert på en helhetlig samfunnsmessig vurdering, i tråd med naturmangfoldlovens prinsipper og Lillesand bystyrets siste vedtak i saken.

Det kommer også frem av fylkeskommunens uttalelse at fylkeskommunedirektøren i Agder ikke har prinsipielle innvendinger mot at Nordbøveien inkluderes i Lillesand vindkraftverks planområde.

Motvind Norge mener konsesjonsutvidelse vil forutsette endring av konsesjonsvilkår i strid med hva NVE tidligere har varslet, Stortinget har anmodet om, Lillesand kommunes vedtak og innbyggernes ønsker.

5.1.2. Om Nordbøveiens betydning for realisering av vindkraftverket

Flere av høringspartene argumenterer for at konsesjonsendringen ikke bør tillates fordi de er imot at Lillesand vindkraftverk bygges, og utbedring av Nordbøveien er nødvendig for at vindkraftverket skal kunne realiseres.

Motvind Norge viser til at konsesjon for Lillesand vindkraftverk ble meddelt konsesjonær i 2015. Dette mener Motvind Norge har vært rimelig med tid og anledning til å sikre adkomstvei for Lillesand vindkraftverk. Videre peker de på at NVE unnlot å kreve adkomstveien inkludert i konsesjonsprosessen.

5.1.3. Om arealmessige virkninger av tiltaket

Lillesand kommune og Agder fylkeskommune mener at dersom Nordbøveien innlemmes i konsesjonen, så bør det stilles krav om at MTA-planen revideres. De mener MTA må omfatte Nordbøveien, og ta hensyn til de interesser som har blitt belyst i kommunens arbeid med søknad om dispensasjon.

Flere høringsparter peker på at forholdet til sulfidholdige bergarter må ivaretas, og at det må kreves en egen plan for håndtering av sulfidproblematikken ved tiltak på Nordbøveien.

Statsforvalteren i Agder viser til sin tilbakemelding av 17.12.2020 på tiltaksplan for håndtering av sulfidholdig berggrunn. De skriver at tiltaksplanen er revidert i etterkant av høringsrunden, og at Statsforvalteren derfor anser sine merknader som imøtekommet på en tilfredsstillende måte.

Statsforvalteren i Agder viser også til sin uttalelse av 23.11.2020 til Lillesand kommunes høring av søknad om dispensasjon for oppgradering og endring av Nordbøveien. Der vurderer Statsforvalteren at hensynet til landbruksinteresser er tilstrekkelig ivaretatt, forutsatt at all dyrka mark tilbakeføres til opprinnelig stand. Også Mattilsynet har i sin høringsuttalelse pekt på at en eventuell utbedring av Nordbøveien vil berøre dyrket mark, og har i den forbindelse minnet om viktigheten av å hindre at planteskadegjørere spres. De mener at det bør settes vilkår som ivaretar dette ved en eventuell godkjenning av søknaden.

Statsforvalteren i Agder etterlyser dokumentasjon på gjennomføring av nødvendige grunnundersøkelser ved det nedlagte avfallsdeponiet langs Nordbøveien. De viser til merknader i tilbakemelding av 17.12.2020, og opprettholder disse. Øystein Wennesland mener at Nordbøveien nå planlegges bygget nærmere avfallsdeponiet enn det COWIs rapport av 12.01.2021 tar høyde for.

Mattilsynet viser i sin høringsuttalelse til at en av klagen på NVEs vedtak av 09.11.2020 om Lillesand vindkraftverk gjelder bekymring for påvirkning av private vannkilder. På tross av at Mattilsynet ikke har registrert privat vannforsyning i området, kan de ikke utelukke at det kan være et eller flere private vannforsyningsystemer som potensielt kan påvirkes av tiltaket. De mener det bør settes vilkår som ivaretar hensyn til drikkevannsforsyning, dersom konsesjonsendringen innvilges.

Berørt grunneier Øystein Wennesland og hytteeier Willy Mo mener at tiltak for å utbedre Nordbøveien ikke kan omtales som midlertidige, fordi det skal sprenges i fjell, og behov for å frakte vindturbin komponenter i driftsperioden vil gjøre det nødvendig å opprettholde veistandarden.

Øystein Wennesland presenterer flere punkter han mener er negative konsekvenser for berørte naboer og grunneiere. Disse er blant annet verdiforringelse av eiendom, landskapsmessige virkninger, tap av hage/uteområder, støyplager fra utbygging av veien, bekymring for trafikksikkerhet, fare for forurensning av drikkevann, tapt skogsareal, forstyrrelse av hester, hesteinnhegninger og beiteplass ødelegges, fritids- og livskvalitet reduseres, støy fra turbintransport.

5.1.4. Om virkninger for naturmangfold

Det kommer også frem av fylkeskommunens uttalelse at fylkeskommunedirektøren understreker at føre-var-prinsippet må legges til grunn ved endringer av Nordbøveien, slik at ikke naturmangfold, myr og liv i vann blir negativt påvirket.

La Naturen Leve mener NVE har neglisjert kravene i naturmangfoldloven i sin klagebehandling av 17.03.2021, hvor blant annet klager på godkjenning av detaljplan/MTA for Lillesand vindkraftverk ble behandlet. Dette begrunnes med at hensynet til flaggermus ikke er ivaretatt. Norges Jeger- og Fiskerforbund støtter dette synet.

Øystein Wennesland skriver at det lever fiskeyngel i Eikelandsbekken, og at deler av bekken er planlagt lagt i rør.

5.1.5. Om tidligere saksbehandling

La Naturen Leve mener NVE har etablert et «forvaltningskaos» i saken om Lillesand vindkraftverk, og at rettigheter for medvirkning ikke er ivaretatt for berørte naboer og grunneiere. De berørte grunneierne Øystein Wennesland og Ragnar Østerhus peker også på det de mener er feil og mangler gjennom Lillesand vindkraftverks sakshistorikk.

Ragnar Østerhus er grunneier langs Nordbøveien, og ønsker ikke at deler av hans eiendom skal innlemmes i Lillesand vindkraftverks planområde. Han viser til at han tidligere har blitt avskåret fra å uttale seg i saken fordi han ikke var grunneier i planområdet, men at søknad om konsesjonsendring innebærer at han nå blir det. Han ber om at søknad om konsesjonsendring avvises.

5.2. Mottatte høringsuttalelser - Utsatt frist for idriftsettelse

Ved høring av søknad om utsatt frist for idriftsettelse av Lillesand vindkraftverk mottok NVE totalt elleve høringsuttalelser. Flertallet av de elleve høringssvarene er negative til å gi utsatt frist for idriftsettelse av Lillesand vindkraftverk.

Under er høringsuttalelsene gjengitt tematisk. Fullstendige uttalelser er tilgjengelig via den elektroniske innsynsløsningen www.einnsyn.no.

Konsesjonær har fått oversendt samtlige høringsuttalelser. De har i epost av 21.06.2021 skrevet at de mener høringsuttalelsene ikke bringer noe til saken som foranlediger ytterligere kommentarer, og viser til beskrivelsene i søknaden, samt eventuelle tidligere kommentarer til andre deler av saken. I tillegg

bemerket de at store deler av innspillene fortsatt synes å knytte seg til forhold som allerede er behandlet og endelig avgjort av OED.

5.2.1. Lokale vedtak

Lillesand kommune er negativ til en utsatt frist for idriftsettelse og ber om at lokale vedtak respekteres.

Statsforvalteren i Agder skriver i sitt høringssvar at de ikke har merknader til søknaden og viser til Stortingets vedtak 799 av 19.06.2020 hvor Stortinget ber regjeringen innenfor gjelde regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land.

Agder Fylkeskommune skriver at de ikke kan se at det er kommet frem nye opplysninger i saken som tilsier at utsatt frist for idriftsettelse bør innvilges.

5.2.2. Igangsatt anleggsarbeid

Naturvernforbundet i Agder skriver at det ikke kommer frem av søknaden hva slags anleggsarbeider som er igangsatt i Lillesand vindkraftverk. De har registrert at det er blitt felt trær i planområdet, men mener at dette ikke kan regnes som en påbegynnelse av bygging av vindkraftverket.

FNF Agder mfl. skriver at byggearbeidene ikke er kommet langt utover at det er felt en del tømmer langs en eksisterende skogsvei. Det er ikke påbegynt gravearbeid eller arbeid for å forsterke veier.

Motvind skriver at anleggsarbeidet som er utført er ulovlig.

5.2.3. Tidligere vedtak og kontradiksjon

Motvind Norge skriver at rettighetshavere ikke har blitt orientert av LV om tidligere vedtaket om utsatt frist for idriftsettelse og at de dermed har mistet muligheten til å klage på vedtaket.

5.2.4. Utsatt frist for idriftsettelse utover 31.12.2021

I flere høringssvar vises det til Stortingsvedtak 799 av 19.06.2020, «*Stortinget ber regjeringen innenfor gjeldende regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land som i dag har gyldig konsesjon*», og at vilkårene for å gi utsatt frist for idriftsettelse for Lillesand vindkraftverk ikke er til stede.

Motvind Norge og Motvind SørVest viser til Prop. 1 S (2020-2021) og følgende avsnitt «*Også tidsnød som skyldes aksjoner eller andre tiltak som har til formål å hindre realisering av prosjektet innen fastsatt frist 31. desember 2021 regnes som slike forhold*» og «*Departementet kan innenfor de forvaltningsrettslige rammer også legge vekt på at kommunen har fattet eget vedta om at søknaden bør innvilges*» og skriver at ingen av disse forutsetningene er til stede i denne saken.

I flere høringssvar vises det til NVEs brev av 27.11.2019 hvor det framgår at NVE kan innvilge forlenget frist for idriftsettelse av vindkraftverket utover 31.12.2021 i særlige tilfeller der konsesjonær har kommet langt i byggearbeidene og uforutsette forhold, «*force majeure*», hindrer idriftsettelse innen gjeldende frist. Naturvernforbundet skriver at de LV ikke har synliggjort grunner som faller inn under force majeure-hensyn.

5.2.5. Tidsnød

I flere høringssvar vises det til at LV selv er ansvarlig for å ha kommet i tidsnød. Det blir vist til at Lillesand vindkraftverk fikk konsesjon 25.09.2015 og at det tok fem år før de søkte om godkjenning av MTA og detaljplan, og at de ikke har klart å avklare nødvendige lokale tillatelser i tide.

Motvind Norge skriver at Lillesand kommune har fått klager fra parter som LV har hatt et lovpålagt ansvar for å varsle, men ikke har gjort, og at kommunen dermed ikke kan lastes for LV sine forsinkelser. Motvind Norge skriver videre at en viktig årsak til at det har oppstått forsinkelser er at konsesjonær unnlot å utrede atkomst til vindkraftverket som ledd i sin konsesjonssøknad.

6. NVEs vurdering

6.1. Endring av adkomstvei

6.1.1. Lokale vedtak

Flere av høringspartene skriver at NVE ikke kan fatte vedtak som strider mot Lillesand kommunes tidligere vedtak om Nordbøveien. Under følger en oppsummering av hvordan NVE har behandlet adkomstvei til Lillesand vindkraftverk i konsesjonsprosessen.

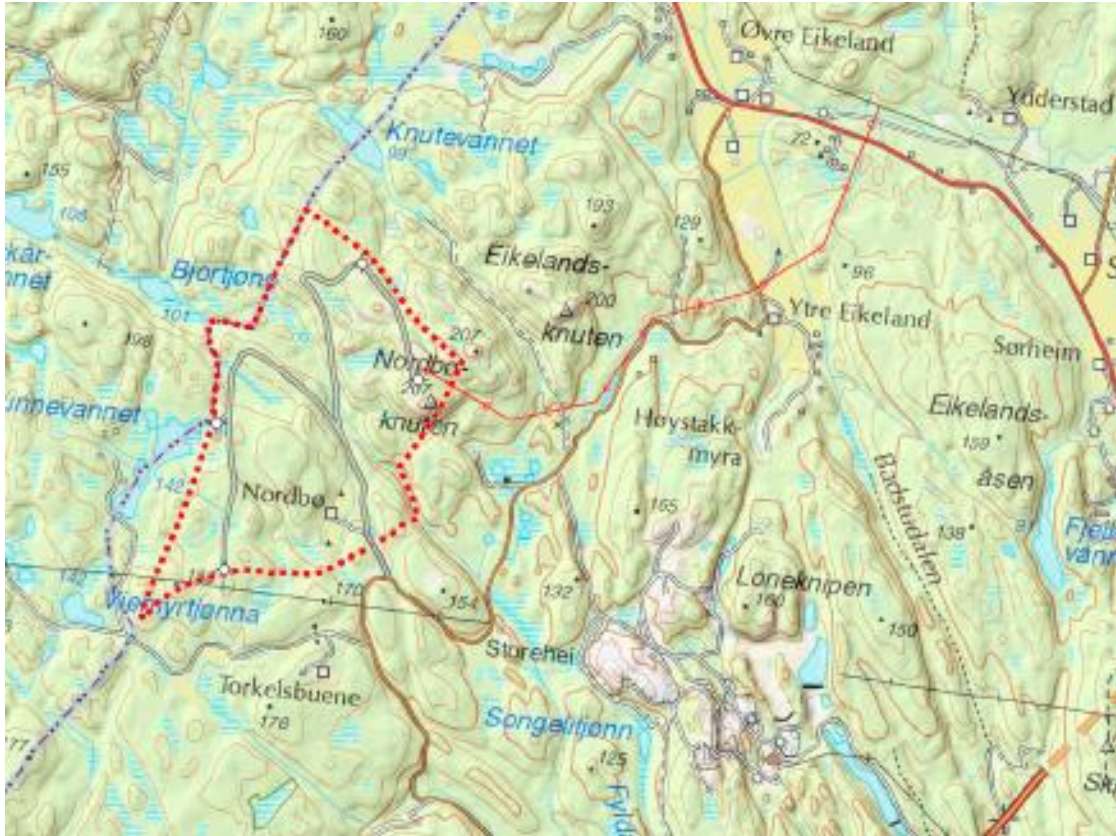
NVE mottok konsesjonssøknad for Lillesand vindkraftverk 03.03.2015. Konsesjon ble meddelt av NVE 25.09.2015 og stadfestet av OED 30.11.2016.

I den opprinnelige konsesjonssøknaden ble det blant annet søkt om «*utbedring av eksisterende vei inn i området (fra Øvre Eikeland) opp Budalen til Nordbø*», men i anleggskonsesjonen inngår kun bygging av veier innenfor planområdet, og planområdet er begrenset til et område som omkranser vindturbinene (se figur 1). Oppgradering/utbedring av Nordbøveien er dermed ikke en del av konsesjonen. I bakgrunn for vedtak av 25.09.2015 skriver NVE følgende om adkomstvei:

Det er planlagt adkomstvei til Lillesand vindkraftverk med avkjørsel fra Fv 402 ved Øvre Eikeland via Kv 31 vestover mot planområdet ved Nordbø. Tiltakshaver skriver at veistrekningen langs Kv 31 må utbedres enkelte steder for å muliggjøre transport av vindturbinene.

Statens vegvesen skriver at adkomst til planområdet planlegges via eksisterende avkjørsel langs Fv 402 ved Øvre Eikeland i Lillesand kommune. Den resterende veistrekningen mot planområdet ligger utenfor deres ansvarsområde, som er riks- og fylkesveier. Lillesand kommune ber om at alternativ adkomstvei fra Brønningsmyr/Glamsland utredes og avklares med kommunen og grunneiere.

Etter NVEs vurdering er det positivt at eksisterende veinett benyttes, både av teknisk-økonomiske hensyn og med hensyn til miljøet. Ved en eventuell konsesjon forutsetter NVE at utbedring av veistrekningen fra [«Øvre Eikeland» falt ut] til Nordbø avklares i samråd med Lillesand kommune. NVE legger til grunn at omsøkte trasé via Øvre Eikeland er et teknisk-økonomisk godt alternativ, og vil ikke stille krav om utredning av alternativ trasé.

Figur 1: Fra anleggskonsesjon for Lillesand vindkraftverk av 25.09.2015. Rød striplet linje indikerer planområdet. Nordbøveien er ikke innenfor planområdet.

I gjeldende anleggskonsesjon for Lillesand vindkraftverk setter vilkår 12 og 14 krav om godkjent detaljplan og MTA for Lillesand vindkraftverk. Samtidig som LV søkte NVE om godkjenning for disse planene, ble det søkt NVE om ekspropriasjonstillatelse for utbedring av Nordbøveien, samt konsesjonsfestet bruksrett til Nordbøveien for turbintransport. Vedlagt detaljplan og MTA var et brev fra Lillesand kommune datert 31.10.2019. I brevet står det:

Vil med dette bekrefte at Lillesand kommune er positive til oppgradering Nordbøveien med tilhørende breddeutvidelser og utbedring av kurvatur. Dette i forbindelse med vindmølleutbyggingen på Nordbø. Det forutsettes at Asko søker kommunens plan og bygningsmyndighet om dispensasjon og byggetillatelse for tiltaket og at nødvendige grunnverv utføres.

Lillesand kommune ga også høringsuttalelse til detaljplan og MTA. Der skrev kommunen at endelige avklaringer med kommunen om oppgradering av Nordbøveien måtte være på plass før turbintransport kunne gjennomføres.

Den 09.11.2020 innvilget NVE både bruksrett og ekspropriasjonstillatelse, og skrev følgende i bakgrunn for vedtak av samme dato:

NVE konstaterer at det kommer frem av Lillesand kommunes høringsuttalelse, og LVs kommentarer til uttalelsen, at Nordbøveien skal utbedres i henhold til avtale med Lillesand kommune. Vi er også kjent med at LV har søkt om byggetillatelse for utbedring av veien etter plan- og bygningsloven.

Og:

LV har fått tillatelse av Lillesand kommune til å bruke Nordbøveien (kommunal vei) til transport av turbinkomponenter. Etter vedtak av i dag er det også gitt konsesjon til dette. LV har i tillegg søkt Lillesand kommune om byggetillatelse etter plan- og bygningsloven for nødvendig utbedring av veien.

NVE konstaterer at det helt siden NVE første gang meddelte konsesjon for Lillesand vindkraftverk har vært lagt til grunn at nødvendige tiltak på Nordbøveien skal behandles av Lillesand kommune. Vi registrerer at kommunen har endret syn på oppgraderingen av Nordbøveien. NVE viser til at det var en forutsetning for vårt opprinnelige konsesjonsvedtak i 2015 at utbedring av adkomstvei skulle avklares i samråd med Lillesand kommune. Etter NVEs vurdering gjelder denne forutsetningen fortsatt.

6.1.2. Nordbøveiens betydning for realisering av vindkraftverket

Flere av høringspartene skriver at det ikke ønsker at Nordbøveien skal innlemmes i Lillesand vindkraftverks anleggskonsesjon, fordi de er imot at vindkraftverket realiseres. Som beskrevet i avsnittet over har NVE hele tiden lagt til grunn at nødvendige tiltak på Nordbøveien skal behandles av Lillesand kommune. Slik situasjonen er nå konstaterer vi likevel at NVEs avgjørelse for søknad om innlemmelse av Nordbøveien i anleggskonsesjonen er avgjørende for muligheten for realisering av Lillesand vindkraftverk innen gjeldende frist for idriftsettelse, fordi det per nå ikke foreligger alternative løsninger for adkomstvei. Videre konstaterer vi at både Lillesand kommune og Agder fylkeskommune mener at de nasjonale eller regionale interessene for tiltaket ikke er betydelig nok for at statlig planleggingsmyndighet skal overta for den kommunale.

Vi viser igjen til at det var en forutsetning for vårt opprinnelige konsesjonsvedtak i 2015 at utbedring av adkomstvei skulle avklares i samråd med Lillesand kommune, og mener det er konsesjonærs ansvar å skaffe nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Når det gjelder Motvind Norges argument om at LV ikke har tid til å bygge kraftverket innen frist for idriftsettelse, viser vi til vurdering av søknad om utsatt frist for idriftsettelse under.

6.1.3. NVEs tidligere saksbehandling

Flere av høringsinnspillene peker på det de mener er feil i NVEs tidligere saksbehandling av vindkraftverket, og mener at søknaden bør avvises som følge av feilene. NVE viser til at det ved godkjenning av detaljplan/MTA 09.11.2021 ble gjennomført en lovlighetskontroll av sakshistorikken. Vi viser til vurderingene i bakgrunn for vedtak av 09.11.2021, hvor lovlighetskontrollen beskrives i et eget kapittel, og minner om at klagebehandlingen av vedtak av 09.11.2021 fortsatt er hos OED til endelig avgjørelse. Vi kan ikke se at påståtte saksbehandlingsfeil fra tidligere er relevant for vurdering av om Nordbøveien skal bli del av Lillesand vindkraftverks konsesjon, eller ikke.

6.1.4. Virkninger av oppgradering av Nordbøveien

Flere av høringsinnspillene nevner virkninger som må vurderes før tillatelse for oppgradering av Nordbøveien gis. NVE mener behandling av en eventuell oppgradering av Nordbøveien fortsatt skal ligge til Lillesand kommune, og har følgelig ingen merknader til virkningene av oppgraderingen. Ett avslag på søknad av 05.03.2021 om endret adkomstvei vil innebære at Nordbøveien ikke skal være del av gjeldende detaljplan/MTA for Lillesand vindkraftverk. Av samme årsak foretas heller ingen vurdering av det omsøkte inngrepets forhold til naturmangfoldlovens §§ 8 til 12.

6.2.Søknad om utsatt frist for idriftsettelse

6.2.1. Igangsatt anleggsarbeid

I flere høringsinnspill vises det til at anleggsarbeidet som er igangsatt er av begrenset omfang som består av felling av trær.

NVE konstaterer at det er igangsatt skogrydding i planområdet og at ingen terrenginngrep som innebærer inngrep i bakken er gjennomført. NVE forstår det slik at forberedende byggearbeider er igangsatt, men byggingen av internveier, oppstillingsplasser og turbinfundament ikke er påbegynt.

6.2.2. Tidligere vedtak og kontradiksjon

NVE har i forbindelse med godkjenning av MTA- og detaljplan gjennomført en lovlighetskontroll av tidligere vedtak i Lillesand vindkraftverk. I lovlighetskontrollen ble det kommentert:

I gjennomgangen av vedtak og saksbehandling av Lillesand vindkraftverk har vist at det for noen av søknadene i saken er gjennomført mangelfulle høringer og at det har vært mangelfull underretning om vedtak i saken. Dette er å anse som feil/mangler sett opp mot krav i forvaltningsloven og energiloven til behandling av søknader. NVE vurderer imidlertid at disse manglene ikke er av en slik art at de har hatt betydning for vedtakenes innhold. Videre vurderer vi at de gjennomgåtte vedtakene som gjelder Lillesand vindkraft verken er truffet på feil eller ufullstendig faktisk grunnlag

6.2.3. Utsatt frist for idriftsettelse utover 31.12.2021

NVE viser til vårt brev av 27.11.2019 hvor vi informerte om vår praksis ved behandling av søknader om utsatt frist for idriftsettelse av vindkraftverk. I brevet står det at det NVE kan forlenge fristen for idriftsettelse av vindkraftverket utover 31.12.2021 i særlige tilfeller der konsesjonær har kommet langt i byggearbeidene og uforutsette forhold, «force majeure», hindrer idriftsettelse innen gjeldende frist.

Stortinget fattet 19.06.2020 vedtak 799 «Stortinget ber regjeringen innenfor gjeldende regelverk ikke gi forlenget frist for idriftsettelse utover 31.12.2021 for vindkraftverk på land som i dag har gyldig konsesjon.». Vedtak 799 ble kommentert i Prop. 1 S (2020-2021) «Departementet kan vanskelig se at det er forvaltningsrettslig adgang til å avslå en søknad om fristforlengelse der et vindkraftanlegg er under bygging med sikte på realisering innen 31. desember 2021, og på grunn av «force majeure» eller andre forhold utenfor konsesjonærens kontroll blir forsinket» og «Departementet kan innenfor de forvaltningsrettslige rammer også legge vekt på at kommunen har fattet eget vedtak om at søknaden bør innvilges.»

NVE konstaterer at Lillesand kommune tidligere har vært positive til å gi konsesjon til Lillesand vindkraft, gitt nødvendig dispensasjon til planområdet og bevilget penger til å oppgradere nødvendig adkomstvei. Vi konstaterer videre at kommunen nå er negative til utbyggingen og har trukket tilbake dispensasjonen til planområdet.

NVE konstaterer videre at Lillesand kommune og Agder fylkeskommune er negative til en utsatt frist for idriftsettelse utover 31.12.2021.

Hvis LV ikke klarer å overholde fastsatt frist for idriftsettelse av anlegget vil konsesjonen etter konsesjonsvilkår tre bortfalle og ha negative økonomiske konsekvenser for LV.

NVE konstaterer at LV var kjent med at fristen for idriftsettelse opprinnelig var 31.12.2020, senere utvidet til 31.12.2021, da de valgte å sette i gang detaljplanlegging av anlegget.

NVE konstaterer at Lillesand vindkraftverk ved utgangen av året har hatt endelig anleggskonsesjon i fem år. Etter vår vurdering har LV hatt tilstrekkelig med tid til å realisere vindkraftverket og oppnå nødvendig avklaring etter andre lovverk innenfor den gjeldende fristen for idriftsettelse, 31.12.2021.

6.2.4. Virkninger for naturmangfoldet av utsatt frist for idriftsettelse

NVE har vurdert at en utvidet frist for idriftsettelse ikke ville gitt vesentlige virkinger for naturmangfoldet sammenlignet med det som ble vurdert i bakgrunn for vedtak av 25.09.2015 og 09.11.2020, jf. naturmangfoldloven § 8. Det foretas derfor ingen vurdering av §§ 9 til 12.

7. Konklusjon

7.1. Endring av adkomstvei

NVE konstaterer at det var en forutsetning for vårt opprinnelige konsesjonsvedtak i 2015 at utbedring av adkomstvei skulle avklares i samråd med Lillesand kommune. Påfølgende vedtak i saken har ikke endret på denne forutsetningen. Etter NVEs vurdering er det derfor fortsatt en forutsetning for at det ble meddelt konsesjon for bygging og drift av Lillesand vindkraftverk at nødvendige utbedringer av Nordbøveien skulle avklares med Lillesand kommune.

Etter NVEs vurdering er det ikke grunnlag i denne saken for å innlemme den kommunale Nordbøveien i gjeldende anleggskonsesjon. NVE avslår på den bakgrunn søknad av 05.03.2021 om endring i konsesjonen ved at Nordbøveien tas inn i Lillesand vindkraftverks planområde, jf. energiloven § 3-1.

7.2. Utsatt frist for idriftsettelse

Etter en samlet vurdering kan ikke NVE se at LV har lagt fram informasjon i søknaden av 28.04.2021 som gir NVE tilstrekkelig grunnlag for å kunne fravike vår praksis om å ikke gi utsatt frist for idriftsettelse av vindkraftverket etter 31.12.2021, jamfør brev av 27.11.2019. I medhold av energiloven § 3-1, jf. § 10-4 annet ledd gir NVE avslag på søknaden om utsatt frist for idriftsettelse for Lillesand vindkraftverk fra 31.12.2021 til 31.12.2022.

8. Klageadgang og orientering av grunneiere og rettighetshavere

Disse avgjørelsene kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen fem uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. Se vedlagt informasjon om rett til å klage.

Vi ber LV om å underrette grunneiere/rettighetshavere om vedtakene. Underretningen skal etter forvaltningsloven gi opplysninger bl.a. om klageadgang, klagefrist og retten til å se sakens dokumenter. Vi ber derfor LV om å sende en kopi av tillatelsene til grunneierne/rettighetshaverne. Kopi av orientering skal sendes til NVE.

Med hilsen

Inga Katrine Johansen Nordberg
direktør

Jørgen Bølling
fungerende seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

AGDER FYLKESKOMMUNE

ASKO FORNYBAR AS v/Ronny Johnsrød

ASKO FORNYBAR AS v/Tor Helge Kjellby

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV AGDER

Gunvor Vegge

LA NATUREN LEVE

Lillesand kommune

Mattilsynet Region Sør og Vest

MOTVIND NORGE

MOTVIND SØRVEST

Naturvernforbundet i Agder

Norges jeger- og fiskerforbund i Aust-Agder

Norges Miljøvernforbund

Ole Kristian Buene

Ragnar Østerhus

STATSFORVALTEREN I AGDER

Willy Mo

Øystein Wennesland

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er fem uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.